

Snappen we de economie nog?

Ons begrip van de werking van de economie doet ertoe. Dat zie je bijvoorbeeld in een crisis als nu. De coronacrisis heeft ons ertoe gedwongen om onder hoge tijdsdruk beslissingen te nemen en adviezen klaar te stomen over wat een verstandige economische reactie zou zijn. En dat nog voordat er – vanuit academische hoek, adviesraden of planbureaus – doorwrochte analyses lagen. Op zo'n moment doet het er dus toe welke inhoudelijke bagage de beleidsmakers meebrengen, en wat de lessen zijn die ze uit het verleden geleerd hebben om op basis van nog onvolledige informatie zo goed mogelijk te kunnen adviseren en besluiten.

De afgelopen jaren hebben we gemerkt dat we tegen een aantal vragen aanlopen die we, vanuit het economische standaarddenken, aanvankelijk maar moeilijk konden plaatsen. Waarom bleef de loongroei achter bij de economische groei? Waarom is dat overschot op de lopende rekening toch zo hardnekkig? Hoezo vertraagt de productiviteitsgroei? Waarom blijven private investeringen in Nederland stug achter bij andere landen? En wat zouden de mogelijke antwoorden op deze vragen voor het overheidsbeleid kunnen betekenen?

Bij het zoeken naar antwoorden merkten we al snel dat deze ontwikkelingen onderling samenhangen. Dat ze verschillende onderdelen vormden van dezelfde complexe puzzel. Daarom hebben we als beleidseconomen vanuit onze departementen de krachten

DANIËL WAAGMEESTER
Directeur Arbeidsmarkt en Sociaal-economische Aangelegenheden bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

MICHEL BOOTS
Directeur Algemene Economische Politiek bij het Ministerie van Economisch Zaken en Klimaat

RENS NISSEN
Directeur Algemene Financiële en Economische Politiek bij het Ministerie van Financiën

gebundeld, samen met *ESB*, het Centraal Planbureau en De Nederlandsche Bank. Onder de noemer *Snappen we de economie nog?* hebben we intern discussies gevoerd, en over deze thema's een serie seminars georganiseerd.

De seminars gingen over onderwerpen als het spaaroverschot van Nederlandse bedrijven, de digitalisering van de economie, de marktmacht op de arbeidsmarkt, en de financialisering van de economie. Ze gaven experts de gelegenheid om met het oog op deze puzzels hun meest recente inzichten te presenteren (waarvoor dank!). En – zeker zo belangrijk – ze gaven onszelf de mogelijkheid om met elkaar in gesprek te gaan. Dit gesprek heeft ertoe bijgedragen om tot een gezamenlijk beeld van de economie te komen, of in ieder geval helder te krijgen bij welke punten de meningsverschillen zitten die immers altijd wel overblijven.

Daarnaast hebben we *ESB* gevraagd om dit dossier op te stellen, en zo onszelf en de wetenschappers uit te dagen om onze gedachten over deze thema's op een rij te zetten. Zodat het ook voor de buitenwereld zichtbaar wordt waartoe ons denken als A-directies op dit soort van thema's leidt (waartoe onder anderen ook Bernard ter Haar oproept in zijn dossierbijdrage). En om zo het denken in Den Haag aangaande de centrale issues van de beleidseconomie echt verder te brengen. Natuurlijk blijven er uiteindelijk altijd meer vragen dan antwoorden over. Maar toch hopen we dat dit dossier een aanzet zal zijn tot een verder gesprek en debat.